

Rozvoj měst v Aleppu

Ing. arch. Shourouk Touchan
školitel: prof. Ing. arch. Jan Koutný, CSc.
Ústav teorie, FA VUT v Brně

Sýrie může posloužit za vhodný příklad rozvoje měst. Tato země se nachází v regionu, který je považován za místo zrodu městského rozvoje s historií přesahující období pěti tisíc let. Sýrie, centrální organizovaný stát, podporuje zejména dvě metropole, a to Damašek a Aleppo. Je těžké najít město podobné Aleppu - takové, ve kterém jsou propojeny ekonomické a architektonické složky v jeden celek, a to už po tisíce let. Aleppo bylo podmaněno mnoha civilizacemi, které se nezbytně podepsaly na městském a architektonickém rázu. Město bylo inhibováno různými národnostmi, obecně rozdělitelnými do tří náboženství, jehož stoupenci spolu žili v harmonii a podíleli se na spolupráci s cílem zlepšení životních podmínek. Město bylo vždy schopno zachovat kontakt s vnějším světem. - Ten město také ovlivnil, stejně jako okolní svět byl ovlivněn jím. K tomuto bylo přispěno zejména díky schopnosti obyvatel utvořit vhodné podmínky ke komunikaci s okolím.

Klíčová slova: rozvoj měst, Aleppo, město, regulační plány, struktura, územní plán.

Syria is one of this example. The country located in a region which considered to be the place of the birth of urban development, with a history of more than 5000 years. Syria, a central organized state, supports in particular the two metropolis Damascus & Aleppo. It is difficult to find a city like Aleppo in which economical and architectural activities joined together for thousands of years. Aleppo was conquered by many civilizations which left their traces in the urban and architectural character of the city. Aleppo was inhibited by different nationalities that belong to three religions. They lived harmoniously with each other and cooperated to improve living conditions. The City was always able to keep in touch with the external world. It both influenced it and was influenced by it. This is due to the ability of its population to communicate with it.

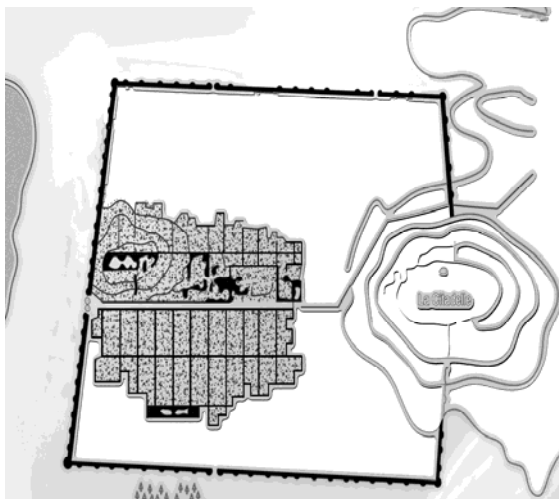
Keywords: urban development, Aleppo, city, regulatory plans, structure, master plan.

1 Úvod

Aleppo, město nacházející se v severní Sýrii, je významným průmyslovým, městským a kulturním centrem. Aleppo - staré město bylo v roce 1986 jmenováno součástí světového dědictví UNESCO coby významné město a určeno hlavním městem arabské kultury v roce 2006. Aleppo bylo postaveno na břehu řeky Koueiy a je jedním z nejstarších trvale obydlených měst na světě. Hrad, který se zde nachází, byl vybudován kolem třetího tisíciletí před Kristem a populace města k roku 2011 čítala 5 927 000 obyvatel [syrian centrální výbor statistického 2011]. Město Aleppo Během své dlouhé historie prošlo rozsáhlým procesem rozšiřování v různých fázích, a to až do míry, kdy expanze musela být dočasně omezena prostřednictvím uložení regulačních plánů pro městskou obnovu. [Yssaf.2010].

2 Hellénské (301 -286 BC) a byzantské období (565-518 AD)

V Helénském období mělo Aleppo ortogonální tvar s přibližnou severo-jihní orientací a široký střední styl "Via recta". Původně vykazovalo město hlavní charakteristiky řeckých měst, jako například Agora nebo hlavní veřejné náměstí, kolem nichž byly soustředěny důležité veřejné budovy, situované na místě dnešní Velké mešity. V byzantském období bylo město Aleppo rozšířeno šachovnicovým způsobem ("chess form"). Z Citadely od Aleppa do Antiochie vedla přímá cesta, na níž navazovaly paralelní nebo kolmé ulice (obrázek 1) [Casanovas.2008.s.6-9].

Alep. Essai sur le développement d'une grande ville syrienne, des origines au milieu du XIXème siècle. S: LII

Obrázek 1 : Hellénské a byzantské období

3 Islámské období: 634-1916

V tomto období nastala progresivní změna v městském zřízení, a to přechod od byzantského k muslimskému, což přineslo městu několik proměn, a to zejména díky zavedení islámského náboženství a kultury. Aleppo bylo v této době rozděleno na dvě části:

a) Staré město uvnitř hradeb starého města Aleppa.

b) Staré město za hradbami starého města Aleppa. [Sakkal.2002.s.115-133].

3.1 Tradiční struktura Aleppa v islámském období

3.1.1 Medina: je arabský termín pro označení městského osídlení. Tento název je používán s odkazem na celý urbanistický celek.

3.1.2 Mahalla: jedná se o čtvrť osídlenou obyvatelstvem se společným etnickým nebo sociálně-kulturním původem a tradicí. Islámské město Mahalla disponovalo branami, které byly zamykané a v noci hlídané.

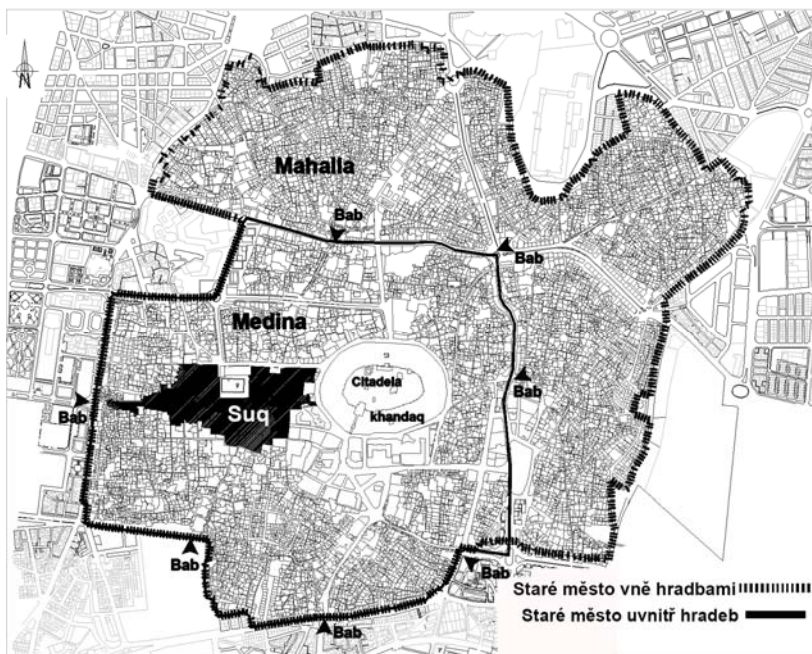
3.1.3 Citadela: je v podstatě stavbou připevněnou ke stěně. Její poloha je stanovena v závislosti na nejlepší strategické pozici. Byla tedy umístěna ve starším vojenském zařízení.

3.1.4 sur: Jedná se o městské hradby nebo opevnění kolem Mediny, které sloužilo k obranným účelům.

3.1.5 bab: Jde o termín označující bránu nebo dveře.

3.1.6 street (v překladu "ulice") je nezbytnou součástí zralého arabsko-islámského města, ve kterém by měl být vybudován systém ulic, pro který je charakteristická síť celoměstských dopravních tepen spojujících hlavní brány směrem k jádru města. Minimální šířka ulice se pohybuje v rozmezí 3.23 - 3.5 metrů. Výška byla vymezena požadavkem, aby byl umožněn bezproblémový průjezd dvou plně naložených vozů.

3.1.7 khandaq: Tento termín je používán pro pojmenování vodního příkopu vybudovaného kolem městských hradeb, jenž musel být dostatečně široký a hluboký. Účelem jeho využití bylo omezení a vzdor jakožto reakce na tehdejší expanzi hradeb. [S.Hakim.2008].

ředitelství Starého město Aleppo
Obrázek 2 : Islámské období

3.1.8 Souq: Srdcem starého města je tzv. souq Medina, velké obchodní centrum vybudované v tradiční východo-západní ose z helénistického římského města podél původní východo-západní osy Helénského římského města. Zde se rovněž nachází hlavní mešita, která zabírá současné území Agory. Al Medina, jádro veřejného života, vznikla v roce 715 po Kr.: a skládá se z několika paralelních řad, které jsou propojeny s tržními uličkami (tzv. "souks") ve formě kolmých spojů. Většina z těchto uliček se specializuje na konkrétní odvětví obchodu. Celková délka Al Mediny dosahuje zhruba 750 metrů, rozpíná se od Brány Antioch (Bab Antakia) po okraj Citadely. Šířka se rozrůstá poblíž Velké mešity, kde dosahuje zhruba 300 metrů. Jedná se zároveň o ústřední bod pro veřejné činnosti celého města. Nenacházejí se zde však žádné byty v soukromém vlastnictví, neboť ty jsou vyčleněny v ráci oddělených obytných čtvrtí. (obrázek 2) [S.Hakim.2008].

4 Francouzský mandát: 1920 – 1946

V tomto období se Aleppo více rozšířilo směrem na západní a severní stranu. Zároveň je možné zaznamenat nové oblasti a nový styl v otázce plánování ulic a budov. Jde o systém, který byl ovlivněn evropským systémem. V roce 1930 bylo město opatřeno katastrálními mapami s účelem posloužit coby základ pro všechny budoucí plánování. Katastrální mapa jednak vymezuje hranice a jednak pojednává o

vlastnictví nemovitostí. Území starého města Aleppa bylo rozděleno do 12 registrovaných divizí. [Bianca 1980.s.25-31].

5 Období po získání nezávislosti se od roku 1946

Mezi rokem 1960 a pozdními 70. léty se Univerzita města Aleppa zasloužila o vznik horní čtvrtě určené pro střední třídu a rozkládající se v západní části města v blízkosti univerzity. Zmíněný architektonický model je založen na modelu evropské vily. Na konci 60. let minulého století nastal náhlý a prudký nárůst obyvatelstva. Důvodem tohoto nárůstu byl příchod přistěhovalců z venkovských oblastí, kteří se zde, často nelegálně, usadili a různými způsoby začali město na všech stranách, s výjimkou západu, obklopotvat neplánovanými osadami (obrázek 3).

Důvody nekontrolovaného růstu populace v městě Aleppu:

1. absence regionálního plánování.
2. nepružný územní plán, který nebyl schopný reflektovat sociálně-ekonomické podmínky.
3. výstřednost v režii města a administrativní korupce. [Kourdi.2006].

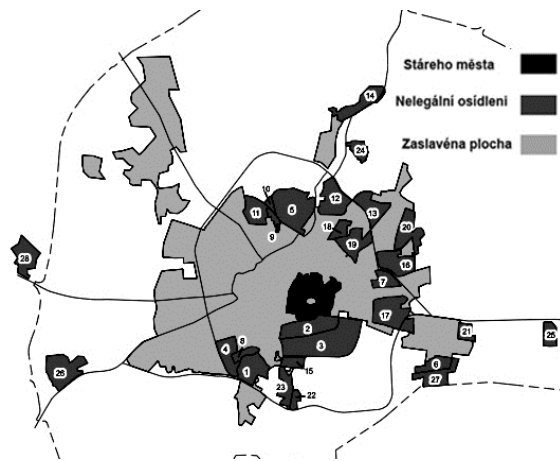
6 Městské problémy v Aleppu

6.1 Mezi léty 1940 a 1980, v rámci zahraniční intervence, došlo k plánování města zahraničními plánovači. Situace nastala z důvodu snahy vyrovnat se se škodami, které vznikly ve staré struktuře starého města.

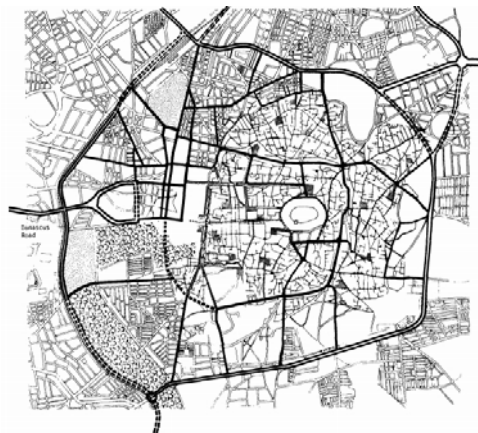
6.2 Vývoj nových dopravních programů, přičemž cílem každého z nich bylo zbourat starou strukturu města - od západu k východu a od jihu k severu.

6.3 Nové Město se dramaticky rozrůstalo a rychle se stalo konkurencí městu starému. (obrázek 4).

6.4 Městská podoba nelegálních osad vznikala na území farem, které byly rozděleny do pozemků určených pro výstavbu domů. Ostatní potřebné funkce (ohled na infrastrukturu, ulice, zeleň a další sociální a zdravotnické služby) byl opomíjeny. Dvaadvacet nelegálních osad obklopovalo město ze všech stran, s výjimkou západu. Tyto osady zapříčinily Aleppu a Sýrii obrovské ekonomické, sociální a městské problémy.

Inforaml settlements in Aleppo rapid profiles of all informal settlements in Aleppo s 15
 Obrázek 3 : Aleppo neformální osada

The Conservation of the Old City of Aleppo. Unesco . France. 1980 - s:41
 Obrázek 4 : staré město překrýváno velmi moderním městem a nových dopravních programů.

7 Použitá literatura a prameny

Bianca, Stefano - Claude David, Jean. *The Conservation of the Old City of Aleppo*. Unesco Švýcarsko. 1980 . 25-31s. SerialNo:FMR/CC/CH/80/139.

Casanovas. Xavier. *Historical approach to the fortified walls of Aleppo and bab Antakya*. university politécina de catalunya , Rehabimed . Barcelona . Aleppo, 2008. s.6-9.

Kourdi. Dr. Fatina . výzkum *rapidly expanding city in urbanizing World The Case of Aleppo*. University of Aleppo – Syria. 2006.

Sakkal .Salwa – Wasfi Martini.Omar. *Teorie urbanismu*. University of Aleppo .Aleppo. 2002. s.115-133.

S.Hakim. Besim .*Abrabic-Islamic cites : Building and planning principles*. Emergent City Press. New York .2008 ISBN: 9780968318423.

Yssaf . nedal . članek *Mukatat Halab al tanzimeh* .Aleppo. 2010. Dostupné na WWW:<http://www.esyria.sy/ealeppo/index.php?p=stories&category=misc&filename=201009251220032>.